

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1928

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1929

Omkostningerne ved Medicinalberetningens
Udgivelse afholdes af Thisted Amtsråd.

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1928

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1929

Til Lægerne.

Da der for Tiden forhandles om Oprettelse af en Tuberkulosestation for Thisted Amt, henledes Lægernes Opmærksomhed paa, at *Tilfælde af Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved* snarest skal anmeldes til Embedslægen (hvid Blanket), og at alle *Dødsfald af Tuberkulose* straks skal anmeldes til Embedslægen (blaa Blanket). Dette gælder ogsaa for Læger ved Sygehuse.

Tabel I.

Folkemængde, Levendefødte, Dødfødte, Døde (beregnet).

	Folke- mængde	Levende fødte	Dødfødte	Døde
Thisted Købstad	7919	163	11	103
Nykøbing Købstad	8500	137	2	107
Samtlige Købstæder	16419	300	13	210
Thisted Landkreds	50483	1052	27	508
Morsø Landkreds	18300	447	11	231
Samtlige Landkredse	68783	1499	38	739
Amtslægekredsen	85202	1709	51	949

Fødsler.

(Efter Sognepræsternes Indberetninger.)

Levendefødte 1799 = 972 ‰ af samtlige Fødsler.

Dødfødte 51 = 27 ‰ - — —

Ialt... 1850 Fødsler.

I Forhold til Folketallet var **Levendefødte:**

I Købstæderne 300 = 18,3 ‰

I Landkredsene 1499 = 21,8 ‰

I Amtslægekredsen 1799 = 21,1 ‰

I Forhold til Folketallet var **Dødfødte:**

I Købstæderne 13 = 0,79 ‰

I Landkredsene 38 = 0,55 ‰

I Amtslægekredsen 51 = 0,59 ‰

Fødselsoverskudet er:

I Købstæderne 90 = 5,5 ‰

I Landkredsene 760 = 11,0 ‰

I Amtslægekredsen 850 = 9,9 ‰

I Følge Jordemoderprotokollerne er der i Amtslægekredsen sket

1857 Fødsler, deraf var 38 **Tvillingfødsler**, saa der bliver

1819 Fødende.

1798 Børn blev fødte indenfor Ægteskab,

59 Børn blev fødte udenfor Ægteskab, Fødslerne udenfor Ægteskab udgør

3,1 ‰ af samtlige Fødsler.

1799 Fødsler var rettidige,

58 Fødsler var for tidlige.

137 Gange fandtes Uregelmæssigheder ved Fødslen.

1804 Fødsler fuldendtes ved Naturen.

53 Fødsler fuldendtes ved Kunsthjælp.

60 Gange anvendtes universel Bedøvelse.

187 Gange anvendtes Pituitrinindsprøjtning.

Tabel II.

Fødslerne Fordeling var følgende:

	Levendefødte		Dødfødte	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Thisted Købstad	86	77	5	6
Nykøbing Købstad	71	66	0	2
Samtlige Købstæder	157	143	5	8
Thisted Landkreds	524	528	14	13
Morsø Landkreds	235	212	6	5
Samtlige Landkredse	759	740	20	18
Amtslægekredsen	916	883	25	26

Oversigt over Dødsfaldene.

(Dødfødte ikke medregnede.)

I Købstæderne døde 298 Personer, hvoraf 88 var hjemmehørende uden for Købstæderne.

I Landkredsene døde 651 Personer.

Henføres de i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende 88 Personer til Landkredsene, faas følgende

Dødelighed i Befolkningen:

I Købstæderne 210 = 12,8 ‰

I Landkredsene 739 = 10,7 ‰

I Amtslægekredsen 949 = 11,1 ‰ (i 1927 11,8 ‰)

Dødeligheden er størst i Thisted Købstad... 13,0 ‰, derefter i

Nykøbing „ ... 12,6 ‰

Morsø Landkreds.. 12,5 ‰

Thisted „ .. 10,1 ‰

Fordeling af Dødsfald i Købstæderne efter Køn og Alder:

Tabel III a. (Tallene i Parantes angiver, hvor mange af de Afdøde, der var hjemmehørende uden for Købstæderne.)

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted	19 (1)	7 (4)	3 (3)	28 (13)	27 (12)	29 (3)	31 (5)	144 (41)
Nykøbing Mors	16 (5)	6 (2)	7 (5)	38 (12)	24 (12)	37 (8)	26 (3)	154 (47)
Tilsammen	35 (6)	13 (6)	10 (8)	66 (25)	51 (24)	66 (11)	57 (8)	298 (88)

Tabel III b.

Fordeling af **Dødsfald i Landsognene efter Køn og Alder:**

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Landkreds	65	20	8	67	62	114	131	467
Morsø	42	6	2	19	20	53	42	184
Tilsammen	107	26	10	86	82	167	173	651

Dødeligheden blandt Børn under 1 Aar udgør saaledes, naar de i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende henføres til Landkredsene:

I Købstæderne. ... 29 = 13,8 % af samtlige Dødsfald

I Landkredsene.... 113 = 15,1 % - — —

Tabel IV.

Oversigt over **Dødsfaldene i Aarets Maaneder:**

	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Ialt
Thisted Købstad.....	13	13	13	11	14	6	18	11	15	8	12	10	144
Nykøbing „	17	20	20	14	10	11	8	19	8	9	7	11	154
Tilsammen	30	33	33	25	24	17	26	30	23	17	19	21	298
Thisted Landkreds.....	49	47	46	45	46	39	33	30	35	34	24	39	467
Morsø „	18	21	12	19	22	9	14	14	11	15	11	18	184
Tilsammen	67	68	58	64	68	48	47	44	46	49	35	57	651
Amtslægekredsen.....	97	101	91	89	92	65	73	74	69	66	54	78	949

Tabel over Dødsårsager i Thisted Amtslægekreds.

Tabel V.

Aaret 1928.

	Thisted Købstad	Thisted Landkreds	Nykøbing Købstad	Morsø Landkreds	Til- sammen
1. Kopper	"	"	"	"	"
2. Blodgang	"	"	"	"	"
3. Tyfus	1	1	"	"	2
4. Difteritis	3	1	4	"	8
5. Strubehoste	"	1	"	"	1
6. Skarlagensfeber	"	"	"	"	"
7. Mæslinger	"	2	"	"	2
8. Kighoste	1	5	2	"	8
9. Barselfeber	"	2	"	"	2
10. Rosen	"	1	"	"	1
11. Gigtfeber	1	3	"	"	4
12. Lungebetændelse	3	18	2	4	27
13. Katarhalsk Lungebetændelse	14	51	16	44	125
14. Kolerine og Tarmkatarrh	2	8	"	3	13
15. Andre smitsomme Sygdomme	7	7	6	3	23
16. Tuberkulose	23	44	18	12	97
17. Kræft	19	59	13	25	116
18. Syfilis	"	"	1	"	1
19. Alkoholisme	"	"	1	"	1
20. Andre konstitutionelle Sygdomme	4	13	4	2	23
21. Krampe	1	2	1	1	5
22. Hjerneblødning	9	30	4	9	52
23. Andre Hjerne- og Rygmarvssygdomme	2	14	7	3	26
24. Hjertesygdomme	13	62	23	20	118
25. Lungehindebetændelse	"	"	"	"	"
26. Andre Brystsygdomme	7	9	"	1	17
27. Bughindebetændelse	"	3	11	"	14
28. Nyrebetændelse	2	5	1	6	14
29. Andre Underlivssygdomme	6	14	13	"	33
30. Sygdomme i ydre Legemsdele	1	1	"	1	3
31. Selvmord	"	1	2	2	5
32. Ulykkestilfælde	8	11	"	3	22
33. Medfødte Dannelsesfejl	3	8	2	10	23
34. Børnetæring	2	9	1	"	12
35. Alderdom	11	71	20	26	128
36. Uangivet Dødsårsag	1	11	2	9	23
Tilsammen	144	467	154	184	949

Uden Lægebehandling døde 11 Mænd og 13 Kvinder, ialt 24.

Af de i Thisted Købstad døde 144 Personer var 41 hjemmehørende uden for Købstaden, af de i Nykøbing Købstad døde 154 Personer var 47 hjemmehørende uden for Købstaden.

Tuberkulosedødsfald.

Mortalitetstabellen (Tabel V) udviser, at ialt 97 Personer er døde af Tuberkulose i Aaret 1928. Dødsfaldene fordeler sig paa følgende Maade efter den Lægekreds, hvori Dødsfaldene er indtrufne:

Tabel VI.	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1928
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	11	12	18	26	67
Morsø Lægekreds	8	10	5	7	30
Amtslægekredsen	19	22	23	33	97

Paa speciel Blanket anmeldtes 48 Dødsfald af Tuberkulose, disse fordeler sig paa følgende Maade efter den Lægekreds, hvori Dødsfaldene er indtrufne:

Tabel VI a.	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1928
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	5	5	13	19	42
Morsø Lægekreds	0	2	1	3	6
Amtslægekredsen	5	7	14	22	48

Blandt de af Tuberkulose døde Personer foreligger ingen forudgaaende Anmeldelse paa speciel Blanket (Anmeldelse om Tilfælde af Tuberkulose i Lunger eller Strubehovede) for følgende:

Tabel VI b.	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1928
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	0	2	9	8	19
Morsø Lægekreds	0	1	1	3	5
Amtslægekredsen	0	3	10	11	24

Tabel VII a.

Skematisk Sygeliste for Aaret 1928 for Købstæderne i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1925 16247. (kalkuleret for Beretningsaaret 16419).

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Hele Aaret	Deraf indlagte paa Sygehus	De Syges Alder								Sum	Det foregaaende Aars Sum																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
															1-5 Aar				5-15 Aar		15-65 Aar				Over 65 Aar																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
															Aar		Aar		M.		Kv.				M.		Kv.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
1. Tyfus	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Tabel VII b.

Skematisk Sygeliste for Aaret 1928 for Landsognene i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1925 66952 (kalkuleret for Beretningsaaret 68783).

	De Syges Alder												Hele Aaret	Deraf indlagte paa Sygehus	Sum	Det foregaaende Aars Sum							
	0-15 Aar						15-65 Aar		Over 65 Aar		M.	Kv.											
	0-1 Aar	1-5 Aar	5-15 Aar	M.	Kv.	M.	Kv.																
Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	7449	180	678	1452	1633	1565	1529	273	319	7449	11394	
1. Tyfus	"	"	"	"	"	5	"	"	"	"	"	5	4	"	"	2	1	"	"	"	"	5	"
2. Smitson Hjaerne-Rygmarvsbetf.	4	1	2	3	5	"	6	24	14	15	7	2	2	"	"	80	"	"	"	"	"	2	"
3. Difteritis	6	7	1	8	1	"	2	3	4	4	4	81	36	"	15	49	"	8	"	"	"	81	58
4. Skarlagenfeber	67	23	55	32	35	16	9	4	15	5	"	37	36	"	13	18	"	5	"	"	"	37	61
5. Mæslinger	20	7	19	22	50	31	12	6	5	12	"	261	"	14	95	129	12	11	"	"	"	261	533
6. Kighoste	22	12	8	10	17	11	8	"	2	1	6	231	"	27	113	85	2	4	"	"	"	231	533
7. Faarsyge	"	5	4	1	2	"	3	1	6	4	3	99	"	19	38	28	14	"	"	"	99	39	
8. Rosen	"	"	"	"	5	"	1	"	1	"	"	34	1	"	2	"	12	16	2	2	34	41	
9. Barselfeber	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	1	"	"	"	"	"	"	"	2	5	
10. Stivkrampe	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
11. Blæresyge hos nyfødte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	
12. Koldfeber	"	"	"	"	"	"	3	1	5	"	"	39	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	
13. Gigtfeber a. l. Anfald	6	3	5	4	5	2	3	1	5	3	"	34	1	"	9	8	17	12	"	1	39	42	
14. Gigtfeber b. Gentagne Anfald	1	3	4	4	4	1	3	2	4	1	5	34	"	1	"	1	16	14	1	2	34	25	
15. Lungebetændelse	3	13	19	16	13	16	10	8	6	9	14	137	1	"	"	25	62	24	12	4	137	107	
16. Lungtuberkulose	2	3	9	7	5	3	5	11	5	4	5	62	30	"	"	4	18	35	3	2	62	58	
17. Bronkitis	286	363	271	245	263	228	170	146	152	155	230	2631	287	489	387	502	529	186	211	2631	2524		
18. Katarrhalsk Lungebetændelse	82	85	81	64	75	71	36	40	58	51	65	743	3	184	209	118	63	77	32	60	743	715	
19. Influenza	77	71	102	142	336	190	86	41	63	78	93	1334	2	6	81	269	491	438	28	21	1334	4656	
20. Halsbetændelse	89	75	96	76	73	76	66	134	121	135	109	1140	8	8	237	420	254	213	4	4	1140	1005	
21. Kolerine	43	36	46	41	39	36	39	66	65	50	37	523	1	151	161	67	62	65	5	12	523	561	
22. Smitson Gulsot	1	5	4	2	3	3	4	1	3	2	2	28	"	"	1	8	9	10	"	"	28	96	
23. Australsk Syge	1	1	2	"	"	"	"	"	1	"	1	6	"	"	"	"	2	4	"	"	6	10	
24. Hikkesyge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	11	"	"	3	"	"	"	"	"	"	11	
25. Blodgang	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	10	3	"	"	5	"	2	1	"	"	"	"	
26. Kalvekastningsfeber	"	1	1	"	"	"	1	"	"	"	"	6	2	"	2	"	2	"	"	"	2	"	
27. Børnelammelse	"	1	"	"	"	"	"	1	2	"	"	"	5	"	"	"	"	3	"	"	6	1	
Sum . . .	711	715	728	677	927	689	444	494	532	481	591	7449	180	678	1452	1633	1565	1529	273	319	7449	11394	
27. Dryppert	2	2	2	1	2	1	5	2	"	2	"	20	3	"	"	"	15	5	"	"	20	20	
28. Veneriske Saar	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
29. Syfilis, erhvervet ved Samleje	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	1	"	1	"	"	"	1	"	"	"	"	"	
30. Syfilis, erhvervet ved tilf. Smitte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	
31. Syfilis, medfødt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	
32. Fnat	14	10	12	6	3	7	8	7	11	3	12	101	12	3	11	36	28	23	"	"	101	165	
33. Delirium	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	

Sygeligheden.

Antallet af anmeldelsespligtige Sygdomme var:

	1928	1927	1926	1925	1924
I Købstæderne	2437	4571	2582	2264	2203
I Landkredsene	7449	11394	6222	6023	5743
I Amtslægekredsen	9886	15965	8804	8287	7946

Den relative Sygelighed bliver herefter:

	1928	1927	1926	1925	1924
I Købstæderne	14,8 ‰	28,6 ‰	16,1 ‰	13,9 ‰	14,0 ‰
I Landkredsene	10,8 ‰	16,7 ‰	9,2 ‰	8,9 ‰	8,6 ‰
I Amtslægekredsen	11,6 ‰	19,0 ‰	10,5 ‰	9,9 ‰	8,8 ‰

Sygeligheden har været meget mindre end foregaaende Aar, der prægedes saa stærkt af Influenzaepidemien i Januar-Februar, men den er dog endnu ikke saa lav som i Aarene før 1927.

Idet der henvises til Tabellerne VII a og VII b, Aarssygelisterne, samt til Aarsberetningerne fra de praktiserende Læger, skal følgende anføres om de enkelte Sygdomme:

Tyfus. Der findes nu 3 kendte Tyfusbacilbærere her i Amtslægekredsen, 2 i Thisted Lægekreds og 1 i Morsø Lægekreds. Antallet af Tyfusbacilbærere er altsaa steget med 1 i Aaret 1928. Under Influenzaepidemien i Februar blev en 12-aarig Dreng, der jævnlig kom i en Tyfusbacilbærers Hjem, febersyg. Sygdommen antoges for Influenza, men da derefter hans Moder og Søster ligeledes i lang Tid laa syge med høj Feber, blev der indsendt Blodprøve fra Søsteren, og det viste sig, at Sygdommen var Tyfus. Alle 3 Patienter helbrededes, men det viste sig ved senere Undersøgelser, at Moderen var bleven Bacilbærer. Der blev af Epidemikommisionen truffet Foranstaltninger til at hindre Smittespredning fra vedkommende Bacilbærer, og Kommissionen sørgede for, at hun fik egen Seng, egen Retirade og egne Spiseredskaber. I Juli Maaned blev en ung Pige fra Snedsted, der tjente hos en Slægtning af den førstnævnte Tyfusbacilbærer syg, og inden den rigtige Sygdomsdiagnose var stillet, blev hun flyttet til sit Hjem, hvor hun, inden Overflytningen til Sygehus fandt Sted, smittede sine Forældre og en Søster. Baade den unge Pige og hendes Moder døde, medens Faderen og Søsteren helbrededes. Af de 3 først omtalte Tyfustilfælde er kun det ene anmeldt paa Aarssygelisten, men i Virkeligheden har der altsaa været 7 Tyfustilfælde med 2 Dødsfald her i Amtet i Aaret 1928. Alle Tilfælde maa antages at stamme fra samme Bacilbærer.

Paratyfus. Er ikke anmeldt paa Aarssygelisten, men der har dog paa et af Sygehusene været en ret talrig Epidemi med lette Tilfælde af denne Sygdom, idet en Kødforgiftningsepidemi, der ramte næsten alle Sygehusets Beboere, viste sig at skyldes en Bakterie, der henregnes til Paratyfusgruppen.

Paradysenteri (Blodgang). Siden den store Dysenteriepidemi omkring Thisted i 1909 har der ikke været anmeldt noget Tilfælde af Dysenteri eller Paradysenteri her i Amtslægekredsen før i Aar. Foruden et Par enkeltoptrædende Tilfælde, et i Thisted Købstad og et i Morsø Læge-

kreds, det sidste indført fra Viborg Amt, har der været en Husepidemi paa 8 Tilfælde i en Gaard i Refs Herred. Alle Patienter helbrededes uden at blive Bacilbærere.

Meningitis Cerebrospinalis Epidemic (smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse). Der er anmeldt 2 Tilfælde paa Aarssygelisten begge fra den østligste Del af Vester Han Herred, begge Patienter døde.

Poliomyelitis ant acut (Børnelammelse): Der er i Aarets Løb anmeldt 6 Tilfælde af denne Sygdom, deraf de 5 fra Morsø Lægekreds. Kredslægen har ikke i noget Tilfælde kunnet konstatere Overførelse af Sygdommen fra den ene Patient til den anden, i 2 Tilfælde har Sygdommen medført Døden.

Encephalitis epidemic (Australisk Sovesyge). Der er anmeldt 6 Tilfælde med eet Dødsfald i Thisted Lægekreds, ingen Tilfælde i Morsø Lægekreds.

Singultus epidemic (Hikkesyge). Ingen Tilfælde anmeldte i Aaret 1928.

Difteria (Difteritis). Der er anmeldt 44 Tilfælde i Købstæderne (4 Tilfælde i Thisted og 40 Tilfælde i Nykøbing, Mors) og 81 Tilfælde i Landkredsene (63 Tilfælde i Thisted Landkreds og 18 Tilfælde i Morsø Landkreds), ialt 125 Tilfælde med 8 Dødsfald mod 196 Tilfælde med 15 Dødsfald i 1927.

I Thisted Lægekreds anmeldtes i Slutningen af August og Begyndelsen af September enkelte Difteritilfælde. De syge isoleredes paa Sygehus, men da der her paa Grund af en Fejl ved Podningsmaterialet ikke blev paavist Difteribaciller ved Podningerne, og da Patienterne ikke var særlig daarlige, blev disse ret snart udskrevne, og der opstod nu en Epidemi blandt de skole-søgende Børn, saaledes at største Delen af disse blev angrebne af Sygdommen. Skolen var lukket i længere Tid, og Embedslægen tilbød alle, der ønskede dette, offentlig Vaccination med Difterianatoxin, uden at der dog var nogen, der modtog Tilbudet.

Erfaringerne fra Morsø Lægekreds, hvor Vaccination med Difterianatoxin er anvendt paa 815 Personer, synes bestemt at tyde paa, at vi med Difterianatoxin har faaet et udmærket Mid-
del til Bekæmpelse af Difteriepidemier. Den Nedgang i Antallet af anmeldte Difteritilfælde, der her har vist sig efter hver Vaccination med Difterianatoxin, finder næppe nogen anden Forklaring. I de sidste 7 Aar er der anmeldt følgende Difteritilfælde i Morsø Lægekreds:

	1928	1927	1926	1925	1924	1923	1922
I Nykøbing M. Købstad	40	137	82	73	100	45	61
I Morsø Landkreds	18	40	30	37	30	63	133

I Begyndelsen af 1923 foretoges de første Vaccinationer, der omfattede 405 Personer, hvoraf langt de fleste var fra Landkredsene, i 1927 vaccineredes 410 Personer, men nu var Største-
parten fra Købstaden. De ovenfor anførte Tal viser, hvorledes der efter hver Vaccination følger et Fald i Antallet af anmeldte Tilfælde.

Scarlatina (Skarlagensfeber). Der er anmeldt 4 Tilfælde i Købstæderne (3 i Thisted og 1 i Nykøbing) og 37 Tilfælde i Landkredsene (32 Tilfælde i Thisted Lægekreds og 5 Tilfælde i

Morsø Lægekreds): Ingen Dødsfald. Der har ikke været nogen samlet Optræden af Tilfældene, der har været spredte saavel med Hensyn til Tid som til Sted.

Morbilli (Mæslinger). Den voldsomme Epidemi af Mæslinger, der opstod her i Amtslægekredsen i 1927, fortsattes for Landkredsens Vedkommende i de første Maaneder af Aaret 1928. Der er anmeldt 12 Tilfælde i Købstæderne og 261 Tilfælde i Landkredsene samt 2 Dødsfald.

Tussis convulsiva (Kighoste). Epidemien fra 1926, der for Landkredsens Vedkommende strakte sig over største Delen af Aaret 1927, synes nu at tabe sig, idet der i Aar kun er anmeldt 231 Tilfælde mod 833 Tilfælde i 1927. I Købstæderne er Antallet af anmeldte Tilfælde lidt større end foregaaende Aar, 120 i 1928 mod 99 i 1927. Der er anmeldt 8 Dødsfald af Kighoste.

Angina parotidea (Faaresyge). Der er anmeldt 51 Tilfælde i Købstæderne og 99 Tilfælde i Landkredsene. Den Epidemi af denne Sygdom, der begyndte i Thisted Købstad i 1927, har bredt sig over hele Amtslægekredsen ogsaa til Morsø Lægekreds, hvor Sygdommen ikke har været anmeldt de foregaaende 5 Aar. En Læge paa Mors beretter, at der blandt 11 Tilfælde af Faaresyge 2 Gange blev fundet Orchitis (Betændelse af Kønnskirtlerne hos Mænd).

Erysipelas (Rosen). Der er anmeldt 17 Tilfælde i Købstæderne og 34 Tilfælde i Landkredsene. Sygdommen er i Løbet af de sidste 10 Aar aftaget jævnt her i Lægekredsen.

Febris puerperalis (Barselfeber). Der er kun anmeldt 3 Tilfælde i hele Amtslægekredsen (1 i Købstæderne og 2 i Landkredsene), hvilket er det laveste Antal anmeldte Tilfælde i de sidste 5 Aar. 1 af de syge er afgaaet ved Døden.

Febris rheumatica (Gigtfeber). I Købstæderne er anmeldt 7 første Anfald og 2 gentagne Anfald, i Landkredsene er anmeldt 39 første Anfald og 34 gentagne Anfald. Antallene er omtrent som de foregaaende Aar, som Dødsaaarsag er Sygdommen anmeldt 4 Gange.

Pneumonia crouposa (Lungebetændelse). Antallet af anmeldte Tilfælde er 169 (32 i Købstæderne og 137 i Landkredsene), hvilket er noget højere end de foregaaende Aar. Maaske skyldes dette den kolde Sommer i 1928. Der er anmeldt 27 Dødsfald af denne Sygdom.

Bronchopneumoni & Bronchitis capillaris (Katarrhalsk Lungebetændelse). Ogsaa af denne Sygdom er der anmeldt flere Tilfælde end de foregaaende Aar, 961 Tilfælde i 1928, medens Gennemsnitstallet for de sidste 5 Aar er 710, men dette kan maaske ogsaa tilskrives den kolde Sommer. Der er anmeldt 125 Dødsfald af denne Sygdom.

Influenza. Der er anmeldt 2062 Influenzatilfælde (728 Tilfælde i Købstæderne og 1334 Tilfælde i Landkredsene) mod 7585 Tilfælde i 1927. Aaret 1928 har altsaa ikke være noget udpræget Influenzaaar, men Antallet af Sygdomstilfælde er dog saa stort, at Influenza stadig er den hyppigst anmeldte Sygdom. En Tilbagevenden til Forholdene før 1918, da denne Sygdom spillede saa ringe en Rolle, lader stadig vente paa sig.

Angina tonsillaris (Halsbetændelse). Der er anmeldt 1598 Tilfælde (458 i Købstæderne og 1140 Tilfælde i Landkredsene), omtrent samme Antal som de nærmest foregaaende Aar.

Cholerine & catarrh. intest. acut. (Kolerine). Der er anmeldt 658 Tilfælde, deraf de 179 Tilfælde hos Børn under 1 Aar.

I 1927 anmeldtes	679 Tilfælde, deraf de	186 Tilfælde hos Børn under 1 Aar
i 1926	1076	273
i 1925	1118	216
i 1924	568	185
i 1923	573	170

Den sædvanlige Masseanmeldelse af Kolerinetilfælde i August Maaned er udebleven i 1928, rimeligvis fordi denne Maaned var ret kølig.

Der er i 1928 anmeldt 13 Dødsfald af Kolerine, deraf de 11 hos Børn under 1 Aar.

Icterus epidemic (smitsom Gulsot). Der er kun anmeldt 35 Tilfælde mod 113 Tilfælde i 1927. Sandsynligvis har der været en Del flere Tilfælde, da mange af de, der lider af denne Sygdom, ikke søger Lægehjælp.

Febris undulans (smitsom Kalvekastningsfeber). Denne Sygdom, der dignotiseredes første Gang her i Amtslægekredsen i Aaret 1926, er i Aar anmeldt med 3 Tilfælde, ingen Dødsfald.

Tuberculosis pulmonum et laryngis (Lunge- og Strubetuberkulose). Paa Aarssygelisten er anmeldt 82 Tilfælde (20 Tilfælde i Købstæderne og 62 Tilfælde i Landkredsene), men paa speciel Blanket er anmeldt følgende Tilfælde:

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	7	6	13
Nykøbing Mors Købstad	5	6	11
Tilsammen i Købstæderne	12	12	24
Thisted Landkreds	18	23	41
Morsø Landkreds	5	9	14
Tilsammen i Landkredsene	23	32	55
Amtslægekredsen	35	44	79

I Aarene fra 1922 til 1928 er der anmeldt følgende Antal Tilfælde af Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved:

	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
I Købstæderne	15	15	9	11	14	13	20
I Landkredsene	47	44	58	58	65	58	55
Ialt	62	59	67	69	79	71	75

De veneriske Sygdomme. Der anmeldtes paa Aarssygelisterne 48 Tilfælde af Gonorrhoea (28 i Købstæderne og 20 i Landkredsene), 2 Tilfælde af veneriske Saar (begge i Købstæderne) og 10 Tilfælde af Syfilis (7 Tilfælde i Købstæderne og 3 Tilfælde i Landkredsene). Desuden anmeldtes 1 Tilfælde af medfødt Syfilis.

Offentlig behandledes for Gonorrhoea	19 Mænd	-	6 Kvinder	-	0 Børn
” ” ” Syfilis	6	”	-	3	” - 0 ”
” ” ” veneriske Saar	2	”	-	0	” - 0 ”

Paa Sygehuse indlagdes 3 Patienter med Gonorrhoea, 2 Patienter med Syfilis.

Scabies (Fnat). Der er anmeldt 14 Tilfælde i Købstæderne, 101 Tilfælde i Landkredsene, ialt 115 Tilfælde. Tallet er lavere end noget af de 5 foregaaende Aar. Kredslægen i Morsø Lægekreds anfører som Grund til Nedgangen i Fnattilfældene, at Landbefolkningen gaar over til at bruge Lagener af Lærred i Stedet for Lagener af Uld (Hylsklæder), de første maa nødvendigvis vaskes hyppigere end de sidste.

Cancer (Kræft). I 1926 døde 106 Personer af Kræft i Amtslægekredsen, i 1927 døde 103 Personer af Kræft i Amtslægekredsen, i 1928 døde 116 Personer af Kræft i Amtslægekredsen.

Tallet er saaledes højere end i noget af de foregaaende Aar, for hvilke Opgørelse foreligger.

Forgiftninger. En Læge paa Mors omtaler et Tilfælde, hver et Barn blev forgiftet ved at sutte paa Tændstiksats, paa Sygehusene er behandlet Forgiftningstilfælde med Benzin, Petroleum, Mórfin, Atropin og Veronal.

Af overførte Dyresygdomme er allerede omtalt 3 Tilfælde af Kalvekastningsfeber, fra Morsø Lægekreds meldes et Tilfælde af Bændelorm, og en Læge omtaler, at han stadig ser en Del Tilfælde af Ringorm overført fra Kalve.

De hygiejniske Forhold.

A. Købstæderne.

Thisted Købstads Sundhedsvedtægt er fra Aaret 1919 med Ændringer fra 1927 (Ændringerne angaar Mælkekontrol).

Nykøbing Købstads Sundhedsvedtægt er stadfæstet 1928.

Sundhedskommissionen i Thisted har holdt fire Møder og desuden behandlet en Del Sager ved Cirkulation. Der behandledes:

7 Sager angaaende Dispensation fra Byggeloven (alle anbefalede).

12 Sager angaaende Installationer af W. C. (1 fik Tilladelse til direkte Tilslutning til Kloak).

5 Sager angaaende Godkendelse af Lokaler til Brødudsalg (alle anbefalede).

1 Klage over Svinesti under et Arbejdslokale og 2 Klager over Boliger.

Fra Nykøbing Mors foreligger ingen Beretning om Sundhedskommissionens Virksomhed.

Drikkevandsforsyningen.

Vandværket i Thisted ligger nordvest for Byen uden Bebyggelse i Værkets Omgivelse. Vandet tages fra Grundvandsboringer og pumpes op i en højtliggende Beholder vest for Byen. Vandværket er kommunalt.

Hovedvandledningens Længde er 17314 Meter, Stikledningernes Længde er 6421 Meter. Vandforbrug pr. Individ pr. Døgn har været 125 Liter (inklusive Industribrug), 82 Liter (eksklusive Industribrug).

I Nykøbing Mors ligger Vandværket, der ligeledes er kommunalt, ca. 2½ km fra Byens Centrum, Vandet oppumpes fra Grundvandet og renses før Brugen. Hovedvandledningens Længde er 14250 Meter, Vandforbruget pr. Individ pr. Døgn opgives til 170 Liter.

Afløbsforhold og W. C.

I Thisted er Hovedkloakens Længde 8400 Meter, Udløb findes til Limfjorden, Hovedudløbet gaar gennem Havnen. Der findes 328 W. C., af hvilke langt de fleste er forbundet med en Husseptiktank. Tankene er 3 Meter dybe og 1 Meter i Diameter, en saaadan Tank optager flere Steder Afløbet fra flere W. C., og er som Rensningsforanstaltning sikkert ganske unyttig.

I Nykøbing er Hovedkloakens Længde ca. 10,400 Meter (8400 Meter ny Ledning og 2000 Meter gammel Ledning). Der findes endnu en Del uheldige Smaaudløb til Limfjorden. Der er 503 W. C., W. C.-Indførelse bliver efterhaanden obligatorisk.

Nat- og Dagrenovationens Ordning.

I Thisted er Antallet af Latrintønder 1279, Antal Skarnbøtter 1514. Latrintønderne tilhører Kommunen, og hver Tønde ombyttes med en ren een Gang ugentlig. Den brugte Tønde forsynes med fastskruet Laag og køres ud til den kommunale Renovationsanstalt.

Skarnbøtterne tilhører Husejerne, de skal anbringes paa cementeret Underlag og holdes tildækkede, Udførsel sker een Gang ugentlig i Vogne med Dæksel ved kommunal Foranstaltning. Udførsel finder Sted til Renovationsanstalten.

I Nykøbing er der ved kommunal Foranstaltning udbragt ca. 470 Læs Natrenovation og ca. 2000 Læs Dagrenovation i lukkede Kassevogne. En Del af Dagrenovationen bruges endnu til Opfyldning, men det dækkes ret hurtigt med Sand.

Der er ingen Destruktionsanstalter i eller i Nærkeden af Købstæderne.

Kontrol med Næringsmidler.

a. Kødkontrol.

I Thisted slagtedes og indførtes paa det offentlige Slagtehus og Svine-Slagteriet:

865 Stk.	Hornkvæg	med en Tuberkuloseprocent paa	12,1 %
993 „	Fedekalve	„ „ „ „	7,7 %
718 „	Spædekcalve	„ „ „ „	0,9 %
939 „	Faar og Lam	„ „ „ „	0,0 %
67,290 „	Svin	„ „ „ „	5,3 %

Kontrollen udføres af Stadsdyrlægen paa det offentlige Slagtehus. Dette er beliggende i den østlige Udkant af Byen lige nord for Fjorden med direkte Afløb til denne.

I Nykøbing slagtedes paa det offentlige Slagtehus og Svineslagteriet:

1,195 Stk.	Hornkvæg	med en Tuberkuloseprocent paa	29,3 %
1,024 „	Fedekalve	„ „ „ „	7,2 %
1,395 „	Spædekcalve	„ „ „ „	0,4 %
1,228 „	Faar	„ „ „ „	0,0 %
67,526 „	Svin	„ „ „ „	6,2 %

b. Mælkekontrol.

Thisted forsynes med Mælk fra 3 Mejerier (2 private og 1 Andels), der alle er beliggende paa Byens Grund. Forhandlingen sker dels fra Butikker, dels fra lukkede Mælkevogne. Flaske-mælk forhandles ikke. Kontrollen besørger af Stadsdyrlægen, Dyrlægeeftersyn af Besætningerne foretages ikke. Der er i Aarets Løb undersøgt 60 Sødsmælksprøver og 12 Skummetmælksprøver, alle Prøver var gode.

I Nykøbing findes ingen Mælkekontrol. Mælken forhandles dels fra Vogne, dels fra Udsalg, der sælges ogsaa pasteuriseret Mælk.

c. Bagerier og Udsalg af Brød og Kager.

I Thisted er Antallet af Bagerier uforandret. Der er oprettet 5 nye Udsalg af Brød og Kager, i Henhold til Sundhedsvedtægten maa et Lokale ikke benyttes til saadant Brug, med mindre det er godkendt af Sundhedskommissionen. Disse Lokaler benyttes ogsaa til Salg af Iskager, egentlige Iskageboder findes kun paa Markedsdage eller ved Dyrskuer.

Bebyggelsesforhold og Bolighygiejne.

I Thisted har der været en Befolkningstilvækst paa 194 Personer i Henhold til Folke-registerets Optælling. Der er indrettet 11 nye Lejligheder i 7 nye Ejendomme. Der bygges altsaa mest Smaahuse med een eller to Lejligheder. Byens Husvildeafdeling, en Træbarak med 2-Værel-

sers Lejligheder med Køkken og Entré, er stadig fuldt optaget. Lejlighederne er gode og rummelige, men Beboerne generes en Del af det meget nærliggende Svineslagteri.

Kredslægen i Nykøbing angiver, at Byens Vækst næsten er standset, og at Byens lave Beliggenhed og de daarlige Tider gør det vanskeligt at faa Boligforholdene forbedrede. Renligheden i Gaderne er her forbedret i de senere Aar paa Grund af den nye Renovationsordning og paa Grund af, at Hestekøretøjer erstattes af Automobile.

Bade.

I Thisted findes 2 kommunale Fjordbadeanstalter, hvoraf den østlige generes af Udløbet fra det offentlige Slagtehus og Svineslagteriet. En Henstilling til Byraadet fra Sundhedskommissionen om at faa Badeanstalten befriet for denne Gene har ikke bevirket nogen Forbedring af Forholdene. Desuden findes en Andelsbadeanstalt og flere private Badeanstalter ved Fjorden, hvortil sælges Adgangskort og Billetter. Der findes een privat Lys- og Varmtvandsbadeanstalt, der giver medicinske Bade, men hvortil der ikke er knyttet nogen Læge.

I Nykøbing findes kommunal Fjordbadeanstalt og et Par smaa private Varmtvandsbadeanstalter, hvoraf den ene tillige giver Lysbade. Heller ikke til disse er der knyttet nogen Læge.

Omsorg for Børn.

I Thisted findes et anerkendt Børnehjem, der tilhører Foreningen „Thisted Børnehjem“, men drives af „Plejhjemsforeningen for Thisted Amt“. Det ligger i J. P. Jacobsensgade og er indrettet i en 1-Etages Bygning. Det har Plads til 12 Børn mellem 0—4 Aar. Hjemmet har i Aaret 1928 stadig været fuldt belagt. Desuden findes et Dagasyl, der tillige benyttes til den kommunale Børnebespisning.

I Nykøbing findes ingen Børnehjem, Asylet fungerer for Tiden ikke som saadant, men benyttes som Bespisningsanstalt for Børn.

Skolerne.

I Thisted er ingen Skolelæge, Skoletandlæge eller Skolesygeplejerske.

Skolebespisning finder om Vinteren Sted paa den Maade, at Billetter til Bespisningen i Asylet uddeles gennem Skolen. Skolebadning er tvungen, der er Varmtvandsbadeanstalt i de kommunale Skoler.

I Nykøbing er Kredslægen Skolelæge. Om Skolelægens Virksomhed udgives en særlig Beretning. Der er ingen Skoletandlæge. Ogsaa her er der tvungen Skolebadning og Varmtvandsbadeanstalt ved Kommuneskolen.

Omsorg for Gamle.

I Thisted findes et Alderdomshjem, der ejes af Kommunen, og hvis Hovedbygning er opført i 1926. Det ledes af en Sygeplejerske, det har ingen Sygeafdeling eller fast Læge, Alumnerne har frit Lægevalg. Desuden findes 2 „Stiftelser“ for Gamle. Fattiggaarden har i Aaret 1928 haft 4767 Belægningsdage.

I Nykøbing findes et kommunalt Alderdomshjem, der ledes af en Sygeplejerske. Desuden er der 2 andre velindrettede Alderdomshjem og flere Stiftelser.

Foranstaltninger mod Sygdomme.

I Thisted findes ingen Diagnosestation, i Nykøbing er der paa Diagnosestationen for Difteri foretaget 73 Undersøgelser.

Arbejdet for Oprettelse af en Tuberkulosestation i Thisted synes nu at skulle lykkes.

I Thisted Købstad er ved offentlig Vaccination vaccineret 110 Personer i Aaret 1928, ingen af Personalet ved Sygehuset eller af Personalet, der er beskæftiget med Desinfektion, har ladet sig revaccinere mod Kopper. I Nykøbing vaccineredes 118 Personer, og 4 Sygeplejeelever revaccineredes mod Kopper.

I Thisted desinficeredes for offentlig Regning 9 Gange for Tuberkulose, 4 Gange for Difteria og 3 Gange for Skarlagensfeber. I Nykøbing desinficeredes 3 Gange for Tuberkulose, 1 Gang for Skarlagensfeber og 1 Gang for formodet Tyfus.

Der findes ikke kommunal Sygepleje i nogen af Amtets Købstæder.

I Thisted er der en Menighedssygeplejerske (Diakonisse) samt en Sygeplejerske for Sygekassemedlemmer, i Nykøbing er der en Diakonisse samt 2 Sygeplejersker, ansat af Sygekasserne.

B. Landkredsene.

I Thisted Lægekreds mangler Sundhedsvedtægt endnu i ca. Halvdelen af Kredsens 38 Kommuner. I Morsø Lægekreds mangler Sundhedsvedtægt kun i een Kommune.

I Thisted Lægekreds har Embedslægen deltaget i 5 Sundhedskommissionsmøder paa Landet, hvor der forhandlede 1 Gang om Kødkontrol, 1 Gang om Afløbsforhold og Mødding ved en Ejendom, hvor der havde været Tyfustilfælde, og 3 Gange om Boligforhold. Desuden blev de Virksomheder og Forhold i den paagældende Kommune, der kræver Tilsyn fra Sundhedskommissionens Side, eftersete sammen med Sundhedskommissionens Medlemmer.

Drikkevandsforsyningen paa Landet sker fortrinsvis fra Brønde, hvoraf hver Gaard og hvert Hus som Regel har een. Brøndene er oftest sat af Mur- eller Kampesten, kun sjældent er de cementerede eller rappede indvendig. Brønddækslet er sædvanligvis af Brædder. Brøndens Omgivelser er oftest Stenpikning, i Gaarde ligger Brønden undertiden alt for nær ved Møddingen. Skolebrønde adskiller sig ikke fra andre Brønde.

Afløb af Spildevand paa Landet sker gennem Rendestene og Grøfter. I nogle Stationsbyer findes Kloaker.

I de Kommuner, hvor der findes Sundhedsvedtægt, skal Møddingerne være cementerede i Bunden og omgivne af en Mur, men de fleste Steder kan Afløbsvandet fra Møddingen sive frit ned i Underlaget.

Latrinerne er Klosetter med Spande eller Tønder, enkelte Steder findes W.C.-Anlæg med Septic-Tank.

Kødkontrol findes i 3 Landkommuner i Thisted Lægekreds.

Mælkebehandling foregaar overalt i Andelsmejerier, Kvalitetsbetaling er kun gennemført i enkelte Mejerikredse. Mælkeudsalg paa Landet findes som Regel knyttet til Mejerierne, Salg ved Stalddørene er de fleste Steder ikke tilladt.

I Thisted Lægekreds findes Børnehjem i Aas og Søndbjerg. Børnehjemmet i Aas ejes

og drives af „Plejeforeningen for Thisted Amt“, det har Plads til 20 Børn i Alderen fra 4—14 Aar, og det har Statsanerkendelse. Børnehjemmet i Sønderbjerg er ogsaa statsanerkendt, det ejes og bestyres af en Forening i København og har Plads til 24 Børn.

Skolevæsenet. Der er ikke opført nye Skoler i Amtslægekredsen i Aaret 1928. Angaaende 2 forældede Skoler er der sendt Indberetninger til Skoledirektion og Skolekommission.

Omsorg for Gamle. Der er ikke oprettet nye Alderderdomshjem, Asyl eller Fattiggårde i Aaret 1928.

I Thisted Lægekreds vaccineredes 972 Personer mod Kopper, i Morsø Lægekreds vaccineredes 381 Personer mod Kopper.

I Thisted Lægekreds desinficeredes 52 Gange for Tuberkulose, 65 Gange for Difteria, 32 Gange for Skarlagensfeber, 4 Gange for Tyfus og 2 Gange for smitsom Hjernebetændelse. I Morsø desinficeredes 8 Gange for Tuberkulose, 10 Gange for Difteria, 3 Gange for Skarlagensfeber og 1 Gang for Meningitis.

Embedslægenes retslige Virksomhed.

a. I Thisted Lægekreds har Kredslægen undersøgt 9 Personers Sindstilstand, 14 Personers Sundhedstilstand samt 5 Motorførere for Beruselse. I Morsø Lægekreds har Kredslægen undersøgt 4 Personers Sindstilstand, 7 Personers Sundhedstilstand og 4 Motorførere for Beruselse. I Morsø Lægekreds er der i Paternitetssager 3 Gange af Kredslægen bleven taget Blodprøver til Undersøgelse af Paterniteten. I intet af Tilfældene kunde en bestemt Persons Paternitet udelukkes.

b. Medicolegale Ligsyn, afholdtes i Thisted Lægekreds 25 Gange

” ” ” i Morsø ” 11 ”

Der var 5 Tilfælde af Selvmord (4 ved Hængning, 1 ved Skydning). Der var 19 Ulykkestilfælde (5 ved Drukning, 3 ved Kørselsulykke, 3 ved Fald, 2 ved Skoldning, 2 ved Forbrænding, 2 ved Indeklemning, 1 ved Forgiftning, 1 ved Kvælning i Opkastning).

Der var 12 Tilfælde af pludselig Død af Sygdom eller ukendt Aarsag.

I Arresterne i Thisted Lægekreds er behandlet 7 Arrestanter for lettere Sygdomstilfælde.

Embedsmæssige Eftersyn er foretaget af næsten alle Amtets Skoler, om Skolerne i Sundby, Skjoldborg og Øsløs er sket Indberetning til Skoledirektion og Skolekommission. Desuden er alle Amtets Haandkøbsudsalg eftersete, deraf 4 af den farmaceutiske Visitator. En Del Medicinalvarer med Navne, der antyder en bestemt terapeutisk Anvendelse, eller Navne, der virker misvisende og uheldigt, fordi de skyldes gammel Overtro, blev forlangt fjernede fra Haandkøbsudsalgene, ligeledes en Del Medicinalvarer, hvis Forhandling er tilladt Købmænd med Detailhandlerborgerkab.

Medicinalpersonalet.

Tabel VIII a.

Læger

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Amtslæger	1	„	„	„	1
Kredslæger	1	„	„	„	1
Priv. prakt. Læger	27	2	2	„	27
Privatis. Læger	1	„	„	„	1
Ialt . . .	30	2	2	„	30
Deraf dispenserede	„	„	„	„	„
distribuerende	5	„	„	„	5

Læge Evald Hansen flyttet fra Thisted til Hovedgaard. Læge Justitsraad Johan Chr. Hinding flyttet fra Nykøbing Mors til Gentofte.

Læge Laurits K. Larsen flyttet til Thisted fra Herning, Læge Johannes Schousboe flyttet til Nykøbing Mors fra Langeland.

Tabel VIII b.

Jordemødre.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Distrikts-Jordemødre	34	„	1	„	33
Reserve- —	„	„	„	„	„
Privat prakt. —	10	1	3	„	8
Privatiserende —	„	„	„	„	„
Ialt . . .	44	1	4	„	41

Jordemoder Fru Lundsby flyttet til Fjerritslev fra Fredsø. Distriktsjordemoder Frk. Frederiksen flyttet fra Hvidbjerg vesten Aa til Frederiksberg. Jordemoder Fru Nørgaard-Rasmussen flyttet fra Nykøbing, Mors. (Praktiserer ikke mere).

Tabel VIII c.

Apotekere.

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Apotekere	11	1	„	„	12
Tandlæger	7	„	„	„	7

Apoteker Niels F. Jørgensen overtog Vestervig Apotek 1. Marts.

Kvaksalveri.

Der er ikke anmeldt noget Tilfælde af Kvaksalveri i Thisted Amtslægekreds i Aaret 1928.

Hygiejnisk Propaganda og Oplysning.

Amtslægen har holdt Foredrag i Thisted Arbejderforening og i Refs Herreds Lærerforening om Skolehygiejne.

Sygehusene.

Paa Sygehuset i Koldby er der foretaget en Ombygning, hvorved Køkkenet, der laa lige over for Operationsstuen med sin Dør ud til Gangen foran denne, er flyttet til en Nybygning, hvor der tillige er indrettet Opvaskerrum, Viktualiekælder m. m. Hvor Køkkenet tidligere var, er der indrettet Rum til Lysbade- og Røntgenapparater.

Angaaende Sygehusenes Virksomhed henvises til Tabel IX.

Hygiejniske Forslag.

Efter Anmodning af Skolekommission og Lærer har jeg et Par Gange i det forløbne Aar foretaget Lægeeftersyn af alle Skolebørnene i 2 Skoler. Jeg har herigennem erfaret, at Tilfælde af Nærsynethed, Tunghørighed, Kirteltuberkulose, Underernæring og Udslet og Utøj er saa almindelige blandt Børn paa Landet, at tvungent Lægeeftersyn af alle Skolebørn mindst 2 Gange aarlig sikkert vilde være en gavnlig Foranstaltning.

Aa. Maltesen.

Tabel IX.

Oversigt over Belægningsforholdene m. m. paa Sygehusene i Thisted Amt.

	Thisted Amts og Bys Sygehus i Thisted	Thisted Amts og Nykøbing Bys Sygehus i Nykøbing	Thisted Amts Sygehus i Fjerritslev	Thisted Amts Sygehus i Koldby	Thisted Amts Sygehus i Vestervig	Thisted Amts Sygehus i Hvidbjerg
Antal Sengepladser	148	86	36	22	23	12
Heraf for:						
1) Alm. medicinsk-kirurgiske Patienter	100	64	21	14	14	6
2) Patienter med epidemiske Sygdomme	26	14	15	6	8	6
3) Kønssygdomme og Fnat	»	»	»	2	»	»
4) Sindssygdomme	4	2	»	»	1	»
5) Lungetuberkulose	18	6	»	»	»	»
Antal Patienter ved Aarets Begyndelse	99	97	28	10	14	9
Indlagte i Aarets Løb	1191	1242	309	186	214	79
Døde	63	80	26	15	14	7
Antal Patienter ved Aarets Udgang	117	83	14	12	16	3
Antal Sygedage for udskrevne og døde	45495	41459	8510	6323	6098	1923
Gennemsnitligt dagligt Antal Patienter	124,3	113,6	23,3	17,3	16,7	5,3
Daglig Driftsudgift pr. Patient	6,60 Kr.	6,85 Kr.	6,45 Kr.	6,34 Kr.	4,87 Kr.	Ikke
Daglig Kostudgift pr. Patient	1,34 Kr.	1,74 Kr.	1,89 Kr.	1,66 Kr.	1,40 Kr.	meddelt
Antal større Operationer	440	Ikke meddelt	79	52	176	8

Klinikken i Hunborg har kun været i Drift til 1. April 1928 og har ikke sendt nogen Beretning om Driften.